

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 280 Din 14.06.2023

Dosar nr.: 204/2022

Petiția nr.: 2106/22.03.2022

Petent(ă):

Reclamat(ă): www.recensamantromania.ro prin reprezentant legal INS

Obiect: pe site-ul reclamat, la secțiunea recensământ, petenta a dorit să completeze datele partenerului cu care locuiește. Platforma a emis un mesaj de atenționare „Diferența de vârstă este prea mare. Verificați” pentru a verifica încă odată datele. Acest mesaj nu a împiedicat înregistrarea formularului.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

1. www.recensamantromania.ro prin reprezentant legal INS cu sediul în B-dul Libertății 16, Sector 5, București

II. Citarea părților

2. În temeiul art. 20 alin.(4) din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

3. Prin adresa nr. 2106/29.03.2022 a fost citată petenta iar prin adresa nr. 2297/29.03.2022 a fost citată partea reclamată pentru termenul stabilit în data de 26.04.2022 ora 10:45.

4. Procedură legal îndeplinită.

III. Sușinerile părților

Sușinerile petentei

5. În data de 20.03.2022, petenta împreună cu partenerul cu care locuia a dorit să completeze online recensământul care s-a desfășurat în anul 2022.

6. Formularul pe care petenta a încercat să îl completeze online, pe platforma reclamată, afișa eroarea „Diferența de vârstă este prea mare. Verificați”.

7. Această eroare se regăsea la momentul introducerii vârstei partenerului, care era considerată invalidă întrucât era o diferență de aproape 30 ani.

8. Din această perspectivă, petenta consideră că se identifică o faptă de discriminare, pe criteriul vârstei.

Susținerile părții reclamate

9. Partea reclamată consideră că petenta nu este discriminată pentru că această eroare nu apare doar la această persoană, eroarea apare la toate persoanele care se află în această situație.

10. În algoritmi utilizați, în nicio clasificare/grupare nu se pun etichete etc. care să conducă la ideea de discriminare. În chestionar, persoanele nu folosesc numele sau prenumele adevărate, ci porecle, diminutive, cuvinte sugestive gen: capul gospodăriei / eu / ea / mami / tati / bunica / partenera etc.

11. Apoi, din conținutul petiției nu poate fi identificat temeiul legal al posibilei fapte săvârșite și nici vătămarea adusă persoanei care se consideră discriminată. Întrebările privind mama, tatăl, soțul/soția respectiv partenerul/partenera din gospodărie au rolul de a permite măsurarea numărului de nuclee familiale și a tipului acestora.

12. Mesajele de eroare sau atenționare incluse în chestionarul de auto-recenzare au scopul de a asigura colectarea unor date corecte, prin sesizarea respondentului a unor posibile date înregistrate eronat, în scopul corectării/verificării lor.

13. Ele atrag atenția persoanei care completează chestionarul electronic despre producerea, de cele mai multe ori neintenționat, a unei erori sau despre înregistrarea unei situații posibile, dar foarte rare.

14. Acest mesaj sesizează existența unei potențiale erori în datele înregistrate și oferă posibilitatea corectării ei. Erorile în date ar denatura acuratețea rezultatelor recensământului, fapt pentru care ele trebuie înlăturate de persoanele care declară datele, acestea fiind cele mai în măsură să realizeze acest lucru.

15. Se precizează că eroarea nu bloca parcurgerea chestionarului, persoana putând continua să completeze chestionarul (dovadă depusă în anexe).

16. Sunt exemplificate 2 scenarii succinte:

✓ 2 parteneri, 1974 și 1944, care dă eroare la diferența de vârstă și se vede că se poate trece peste și completa mai departe chestionarul;

✓ alți 2 parteneri, 1974 și 1944, care nu dă eroare și iar se vede că se poate trece peste și completa mai departe chestionarul.

17. Sunt atașate cele 2 fișiere cu prezentarea față-în-față a fiecăruia din cele două cazuri de cupluri, unul cu capul gospodăriei cu și fără eroare, celălalt cu partenera; se observa clar că s-a trecut peste întrebare în ambele cazuri, fără ca afișarea erorii să provoace o blocare a chestionarului.

18. În plus, mesajul este mai mult de avertizare și nu este cerut decât pentru siguranță să se verifice că nu este vorba despre o eroare. Este de fapt o solicitare de confirmare că datele sunt corecte. Așa se procedează cu orice date care exced media, indiferent de sens - cu valori mai mici sau mai mari decât media.

19. În cazul de față este vorba despre o situație mai rar întâlnită, a cărei corespondență în realitate trebuie verificată, deoarece de cele mai multe ori poate fi cauzată, de exemplu, de alegerea eronată a altei persoane din gospodărie drept partenerul/partenera persoanei în cauză - la întrebarea respectivă se afișează toate persoanele de 16 ani și peste care ar putea fi partener / parteneră.

20. Reclamatul menționează că toate datele furnizate prin chestionarul de recensământ sunt utilizate numai în scop statistic, iar prin faptul că nu s-a completat și respectiv validat chestionarul, ar putea afecta numai producția de statistic oficiale și nicidecum persoana în cauză.

21. Pe de altă parte, toate persoanele care doresc să se autorecenzeeze mai au timpul necesar până pe data de 15 mai 2022, iar în cazul în care nu s-a autorecenzat până la această dată, se recenzează în perioada 16 mai - 17 iulie 2022, perioadă în care are loc colectarea datelor și realizează un recenzor, prin interviuri față-în-față.

22. Totodată, nu se aduce atingere unui drept al persoanei care se consideră discriminată, recenzarea la RPL2021 nefiind un drept, ci doar o obligație. Mai mult, definitivarea completării chestionarului este acceptată de sistem, în urma verificării inexistenței unei erori și după caz, ignorarea atenționării sau erorii.

IV. Motivele de fapt și de drept

23. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României

Art. 1 alin. (3) - Statul român

„(3) România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”

Art. 4. alin. (2) - Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni

„(2) România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”

Art. 16 - Egalitatea în drepturi

„(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.”

O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare

Art. 2 (1) *„În prezenta ordonanță, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex sau orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată sau orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea sau înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”*

24. Colegiul director reține spre analiză fapta supusă atenției de către petentă în urma completării online a recensământului desfășurat în România în anul 2022, prin care la

secțiunea unde trebuiau completate datele de identificare ale partenerului cu care petenta locuia precum și data nașterii, a fost afișat mesajul: „Diferența de vârstă este prea mare. Verificați”

Principiile de analiză aplicabile în prezenta speță

25. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „*principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale*”.¹

26. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:

- **la situații egale** trebuie să corespundă un **tratament egal**,

- **la situații diferite**, tratamentul juridic nu poate fi decât **diferit**. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”² în această situație.

27. Suntem în prezența unei posibile discriminări directe:

- o persoană este tratată în mod nefavorabil;

- prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară;

- iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

28. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:³

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;

- existența unui criteriu de discriminare;

- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;

- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;

- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

29. În conformitate cu jurisprudența CEDO în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoage și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că, pentru ca o asemenea încălcare să se producă, „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoage sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat, prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoage sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991; Hoffman împotriva Austriei, 23 iunie 1993, Spadea și Scalabrino împotriva

¹ Decizia nr. 349/2001, M.Of. nr. 240/2002

² Decizia nr. 312/2001, M.Of. nr. 99/2002, Decizia nr. 82/2002, M.Of. nr. 261/2002

³ Art. 2 alin. (1) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, modificată și republicată.

Italiai, 28 septembrie 1995, Stubbings și alții împotriva Regatului Unit, 22 octombrie 1996).

30. Din perspectiva elementelor constitutive ale unei fapte de discriminare directă, Colegiul director constată că petenta a fost tratată în mod nefavorabil prin apariția unui mesaj de atenționare cu privire la diferența de vârstă între aceasta și partenerul cu care locuiește.

31. Petenta se compară cu ceilalți cetățeni care au completat același formular dar nu au primit astfel de mesaje de atenționare, întrucât diferența de vârstă era mai mică.

32. De asemenea, criteriul invocat de petentă este acela al vârstei.

33. Din perspectiva condițiilor cumulative ale discriminării directe, petenta nu a fost supusă unei restricții privind completarea formularului întrucât așa cum a justificat în mod pertinent partea reclamată, atunci când se desfășoară stațiștii de o asemenea anvergură este necesară o acuratețe strictă a informațiilor furnizate de cetățeni.

34. Colegiul director constată că petentei nu i s-a încălcat un drept privind completarea autorecenzării ci doar a primit un mesaj de verificare pentru a atenționa situațiile în care se furnizează informații eronate, fără a exista o legătură de cauzalitate între criteriul de vârstă și faptă, petenta putând completa în continuare formularul online

35. Simplul mesaj de verificare „*Diferența de vârstă este prea mare. Verificați*” nu poate constitui o faptă de discriminare, atunci când este justificată de marja de eroare care trebuie să fie cât mai mică.

36. Colegiul director, constată că nu sunt întrunite elementele constitutive ale unei fapte de discriminare conform art. 2 alin. (1) din O.G. 137/2000, republicată neexistând o legătură de cauzalitate între criteriu și faptă, precum și lipsa unui drept încălcat.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare conform art. 2 alin. (1) O.G. 137/2000, republicată, lipsă legătură de cauzalitate și lipsă drept încălcat.
2. O copie a hotărârii se va transmite părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru (abținere)

Data redactării: 02.08.2023

Redactată și motivată: ACF/AA

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept